

## ضریب بازیافت

### Recovery Factor

ضریب بازیافت در اصطلاح به درصدی از حجم هیدروکربن موجود در یک مخزن (نفت درجا oil in place) اطلاق می‌شود که قابل استحصال است و میزان استحصال آن نیز تابعی از خلل و فرج سنگ‌های مخزن و میزان آب اشباع در آن است (AAPG, 2019). برای محاسبه ضریب بازیافت به‌طور معمول از نسبت ذیل استفاده می‌شود:

$$\text{ضریب بازیافت} = \frac{\text{میزان نفت قابل استحصال}}{\text{میزان هیدروکربن درجا}}$$

برای بهبود ضریب بازیافت نفت به‌طور معمول از دو روش (Improved Oil Recovery) IOR و EOR (Enhanced Oil Recovery) که مبتنی بر اصلاح روش‌ها و ازدیاد برداشت هستند استفاده می‌شود (P.Zapivalov, 2015). در روش IOR افزایش بازیافت به روش‌های طبیعی صورت می‌گیرد ولی در EOR ازدیاد برداشت با استفاده از تکنولوژی‌های پیشرفته انجام می‌شود (CCOP, 2019). ضریب بازیافت میادین نفتی در ایران به‌صورت متوسط در حدود ۲۷ درصد و در نروژ بیش از ۵۰ درصد است (دهقانی، ۱۳۹۳).

### کتاب‌شناسی

دهقانی، تورج (۱۳۹۳). سرمایه‌گذاری و تأمین مالی در پروژه‌های نفت و گاز، مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی.

The American Association of Petroleum Geologists  
<https://www.aapg.org/>

The Coordinating Committee for Geoscience Programmes in East and Southeast Asia (CCOP).

[http://www.ccop.or.th/ppm/document/INWS4/INWS4DOC03b\\_Norway\\_GUNNAR.pdf](http://www.ccop.or.th/ppm/document/INWS4/INWS4DOC03b_Norway_GUNNAR.pdf).

Prof. Nikolay P. Zapivalov, (2015). "IMPROVED OIL RECOVERY vs. ENHANCED OIL RECOVERY", National Research Tomsk Polytechnic University, Institute of Petroleum Geology and Geophysics, January 2015, p1

داریوش وافی‌نجار

عضو هیئت علمی مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی